



L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Periodic humoristic

Núm. 2048 :: ANY XL

10 cèntims = Atrassats 20

BARCELONA 29 DE MARÇ DE 1918



«Por Castilla y por León,
nuevo mundo halló Colón»

PERFUMES UOVOS amb LOCIONS de "MYRURGIA"

TABARIN "MORITZ"

GRANS FESTES TABARINESQUES
RESTAURANT DE PRIMER ORDRE Plaça Sepúlveda, 183 :: Telèfon 2044 A

Otra vez?

Si va V. de un resfriado a otro y pasa esta época del año molesto y enfermizo, ¿por qué no toma los PELLETS, remedio rápido y seguro donde hay resfriados? Corrigen la propensión al acatarramiento, alivian en seguida y curan en 24 horas. Use V. los PELLETS al notar los primeros síntomas de un catarro nasal. No habrá de guardar cama. Pesetas 1'75 la caja en todas las farmacias. Agente: FRANS JANSSENS, calle Valencia, núm. 275, Barcelona

Pellets del Dr. Mackenzy

CAÇADORS!

Les millors espadenyes més ben construïdes, sòlides i còmodes, per a caça, camp i tennis, són les que fabrica la casa



BORNAS Hospital, 24, ent. BARCELONA

Vendes al engròs i a la menuda - Expedicions a provincies

ANTIGUO JARABE Y PILDORAS ANTIRREUMÁTICAS

"GUASCH"

Precio: 5 Ptas frasco
Depositarario:
Laboratorio "GUASCH"
De venta:
SEGALÀ · Rambla San José, 14.
HIJOS DE VIDAL Y RIBAS · Hospital, 2.
FARMACIA DEL LICEO · San Pablo, 1.
VICENTE FERRER Y CA · Plaza Cataluña.
FARMACIA LA CRUZ
en todas las buenas farmacias.

El mejor disolvente de los cristales
Aspirin de las vías urinarias
Cálculos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA

LAMBIOTTE HERMANOS
Sinónimos: Urotropina - Hexametileno tetramina - Formalina

PÍLASE
tableto expul-
sivo. Muestras
a los señores médicos
Agto. gen.: S. NAVARRO
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

BLOKS NOTES

a DEU cèntims
BAZAR UNIÓN :: Unió, 3
BARCELONA

Bazar de la Unión

3, Carrer Unió, 3
BARCELONA

UTILS PER A ESCRIPTORI & TINTES SUPERIORS
& IMPRESIONS COMERCIALS DE TOTES MENES
LLIBRES RATLLATS & TARGETES POSTALS, etc.

Agua oxigenada neutra "FORET"

ANTISEPSIA, HIGIENE, DESINFECCIÓ :: DENTRIFIC ÚNIC VERITAT

REBUTGEU LES IMITACIONS DE L'AMPOLLA I LES QUE NO TINGUIN EL PRECINTE DE GARANTIA



La censura se'n va



ARA que la censura ha entrat en la seva setmana de passió i agonitzada i morirà qualsevol dels dies sants; ara que les campanes del dissabte de Glòria saludaran la resurrecció del Crist i la lliberació del periodisme, començo a pressentir aquell enyorament de les coses que fugen o que es perden. ¡Que n'era d'hermosa la república sota l'imperi!—deia aquell periodista republicà que portava la desil·lusió de lo aconseguit. Que n'és d'hermosa també la llibertat de la ploma sota la censura! I no obstant...

En Juli Camba ens contava l'altre dia, des de París, havia desaparegut de la premsa aquella sugestió que dona lo prohibit inconegut. Sense blancs la lectura dels diaris esdevenia insípida i els escriptors perdien el crèdit que els hi otorgava els paragrafs tatxats. El millor article que en Clemenceau va publicar fou aquell en el qual no apareixien més que el títol i la firma.

Aquest hauria d'ésser el primer agraïment dels periodistes a la censura. Així com dugues negacions afirmen, els blancs negatius fan créixer l'intensitat de l'escriptura. Com aquells que senten la frisança de lo que està passant darrera d'una pared, els llegidors de blancs frueixen de la blancor que s'obre com una gardènia entremig de les columnes negres. La nostra prosa es transforma en subversiva, adquirint fortlesa solament per haver estat ingrata als censors. Una firma diuen que es pot fer en un any, devegades en un mes. Doncs bé, una firma, en temps de censura, pot obtenir-se en una setmana apareixent sempre sota una columna en blanc. Qui deu ésser aquest home sempre censurat? Què déu dir aquesta prosa sistemàticament mutilada? Al final, amb la firma sola, faria la firma, fins que l'acabament de la censura el reintegraria, si era, com és de suposar, un periodista de munició, a la seva humilitat.

Aquesta igualtat que a tots ens inspira la censura, és tal volta el seu gran pecat. La censura i la mort són les més nivelladores. Els espais en blanc concedeixen autoritat a un diari oblidat o ineficax. Davant de tal periòdic censurat, ens preguntem per lo què diria, que res seria perquè el tal diari mai ha dit res. Però, per un moment. l'escriptor inintel·ligent o el cotidià anodí, atrauen la nos-

tra curiositat com si fossin, un escriptor aquest, o un periòdic interessant.

Aquests, en canvi, deuen a la censura un afinament en lo que podríem nomenar la tècnica. Se fan clàssics. Per a sortejar la cercenació del pensament apelen a la mesura, una ponderació o un seny extraordinaris. Cerquen la frase tota, el paragraf planer, l'adjectiu equilibrat, es defuig tota estridència i així va l'esperit sota una forma senzilla. Al cap d'un any de censura seriem més aguts i més planers. Hauriem deixat sota el llapiç roig tota la lleve romàntica. Per això ens estranya no hagi aparegut encara l'elogi cordial de la censura fet per En Xenius.

Podríem dir que a més de clàssica la censura era quarismal, quelcom així com l'imposició d'una abstinència espiritual, l'obligatori consum de bacallà i llegums periodístics. Recordeu-vos, semblen dir-nos els censors, són precises les continències i el seny, la resignació i el silenci. La premsa, ha de tenir, com els bons cristians, deu mesos d'esbarjo i vuit setmanes de recolliment. Després així com la castetat fa juntar més les delícies carnals, la censura empeny a les airoses expansions intel·lectuals.

La censura se'n va... I ara no sabrem què dir, ni trobarem excusa per a aquelles tonteries que escrivíem, «per a que passessin». Que n'eren d'hermoses la república sota l'imperi, i la llibertat baix la censura!

PARADOX



Els imprudents



EN Aristides Brillant, —francès que no era pas ministre, sinó senzillament un tranquil que vivia de renda—va casar-se bastant madur. Sempre havia malparlat del matrimoni; però va venir la guerra i així que el Govern va dir: Convenen criatures!... França necessita soldats!... ja no va volguer esperar més.

Els seus trentavuit anyets varen acoblar-se tot seguit amb les vintiquatre primaveraes de la senyoreta Pasturel, una rossa més maca que'l sol de migdia, filla d'un honorable industrial que (cobrant doble, naturalment) havia posat totes les seves fàbriques al servei de la defensa nacional francesa.

Aviat varen demostrar els dos esposos que servien admirablement per a la missió patriòtica que els havia sigut confiada. Ell s'engreixava i ella també; sobre tot ella, el seu còs començava a pendre les ondulacions maternals i els seus ulls, plens d'encantament, lluien com una llàntia misteriosa.

I lo que passa, tot sovint parlaven del infant que vagava entre tenebres.

Ell deia—Ja veuràs, ja veuràs com serà un nen.

Ella responia—T'enganyes; serà una nena.

Aquesta conversa, represa deu cops al dia, era un reflexe dels desitjos de cada hu dels afortunats esposos. Ell volia un noi perquè volia donar un soldat a la França. Ella esperava una noia precisament per tot lo contrari, perquè no tingués d'anar mai a la guerra.

I les discussions sobre aquest punt esdevenien a cada instant més alterades, fins que arribaren a pendre-s'ho com una qüestió d'amor propi.

—Et dic que serà un noi.

—Et dic que serà noia.

—T'hi jugues vint francs?

—Jogats.

Encegats amb aquesta idea fixa, cada hu per la seva banda feia mil conjectures i dos mil bestieses per a poder averiguar si l'embrió era mascle o femella.

Ella, la muller, cremava ciris a tots els altars, anava a veure totes les llevadores i totes les tiradores de cartes per a que la treguessin del dubte afrós que la posava neguitosa. Ell, no menys preocupat, anava a trobar tota mena de metges, consultava centenars d'obres de medicina i es fixava en els més minuciosos detalls per a treure'n l'entrellat que per endavant ja s'havia forjat en la seva ment exaltada.

—Serà un noi!... Serà un noi!—feia ell.

—Serà una noia!... Serà una noia!—repetia ella.

I al fi un bell matí de juny, arribà l'hora curta.

Mentre va durar el deslliurament, el marit no's va volguer moure de l'avant cambra perquè no li fessin el «timo dels perdigons».

Fins i tot en aquell instant de sentir-se el plor de la criatura, l'exaltat pare no parava d'exclamar dirigint-se al sogre:

—Ja veurà com és un noi.

I ella el sentia des del llit i responia gemegant:

—No se'l cregui, serà mossal...

Uns grans gemecs anunciaren, a l'ultim, el felix deslliurament. El marit no pogué aguantar-se més i entrà. El metge i la mamà política tenien ja als dits el resultat del drama. L'examinaven amb deteniment.

—Es un noi!...—cridà el marit.

—Una noia!...—digué la muller.

I el metge, alçant-se greument les ulleres fins al front, exclamà amb tò doctoral:

—Tots dos s'han equivocat: és hermafrodita.

ASCANI

Aquest número ha sigut revisat per la censura militar



—Què hi dius?... Tenia raó, jo, quan te dela que hi havien canons que allargaven tant?

—Sí, noia.

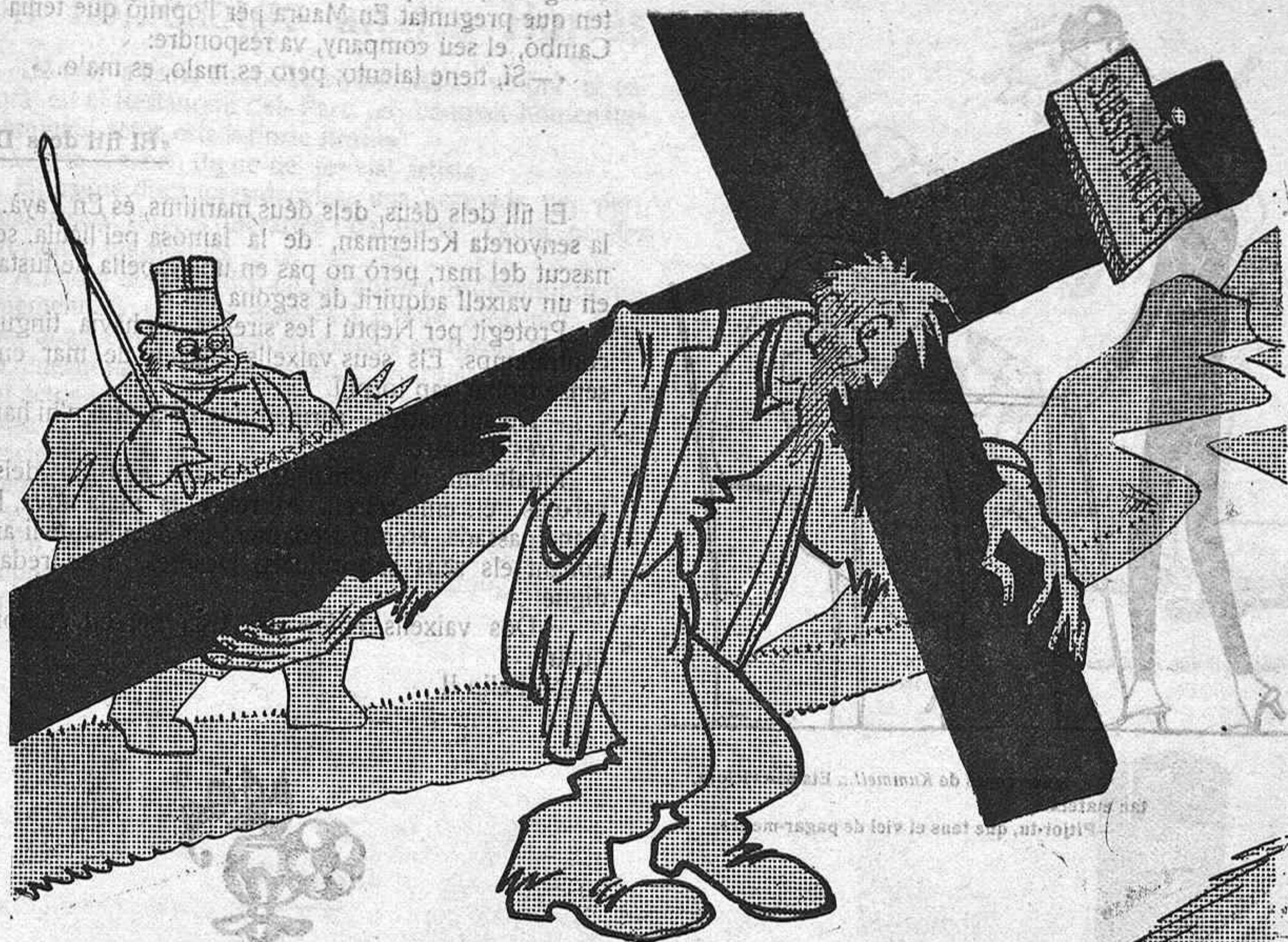
—Ja ho veus; i que funcionen cada quart.

Un malalt examina una llista de metges que acaben de recomanar-li.

—Francament — diu, fent una mueca de disgust:—aquest noms no m'inspiren gens de confiança... El doctor Miró, el doctor Cantó, el doctor Pintó...

— Doncs, quin li agradaria a vostè?

—El doctor Curó.



Camí del Calvari.

A CAU D'ORELLA

Periodisme astronòmic

Les cantonades, les parets de tanca, els quiscos de diaris, els arbres i els fanals, mostren un gall vermell i lleig que anuncia el diari *El Sol*, de Madrid. En un pis, davant de Canaletes, un llarc cartell anuncia la redacció barcelonina d'*El Sol* i arreu es crida, es ven i es compra. Francòfil, literari i amb informacions esplèndides, tots el comprem, convertint-nos en uns Ostvaldos de cada dia: «Doneu-nos *El Sol*.»

Aquests dies ha passejat per entre els seus galls l'Urgoiti, ànima d'*El Sol* i de la paperera. Es un home fort, pelut, ferreny i curt de vista. Sembla un senyor Soler i March de quaranta anys. Als dos dies, se'l veia per tots els carrers, per totes les oficines i per tots els cafès, i no diem per tots els teatres perquè En Joaquim Montaner no el deixava més que anar a veure an En Calvo.

La seva presència ha motivat tafaneries periodístiques i unes alarmes alemanyes. Asseguraven uns havia vingut a establir un servei d'aeriplans per a transportar *El Sol* de Madrid a Barcelona en dues hores, i altres mormuraven eren la seva preocupació uns greus afers d'espionatge. En Joaquim Aguilera, En Joaquim Montaner i En Joaquim Duran i Tortajada, que componen la trinitat solar de Barcelona, han permanescut impenetrables.

Nosaltres hem pogut averiguar que'l senyor Urgoiti, el Flammarion de la premsa, ha vingut a Barcelona per a fundar un nou periòdic, germà d'*El Sol*, que sortirà a la nit i es titularà *La Luna*.

Un frac històric

El senyor Cambó posseeix un frac. Hi ha qui diu que en té dos: un per a Barcelona i un per a Madrid; un per al «Liceo» i un altre per al «Real». El vell és el del «Liceo».

Quan En Rodés saltà de republicà llest a ministre, es trobà sense frac i no disposant de temps per a fer-se'n fer un, acceptà l'oferiment d'En Cambó de qui es posà el seu.

Ara En cambó no ha tingut temps de confeccionar-se un uniforme de ministre i anà a jurar amb frac, el mateix frac que havia servit an En Rodés. Es ja, doncs, un frac històric, el frac de les crisis, el de les iniciacions ministerials, el dels salts mortals polítics, el dels casaments amb la monarquia.

«La Lliga» posseïa una escola; ara té un frac. L'Aguiló, home pràctic, ha conseguit que En Cambó ho cedeixi al guardarroba de la sucursal de la «Lliga», a Madrid—carrer de la Lealtad!—, per als futurs ministres i com a «porte-bonheur».

Una frase

Aquesta donació demostra que En Cambó posseeix



—Vinguen copes de Kummell... Ets ben viciosa, tan mateix.
—Pitjor tu, que tens el vici de pagar-me-les.

una generositat que En Maura no vol regonèixer-li. Conten que preguntat En Maura per l'opinió que tenia d'En Cambó, el seu company, va respondre:

«—Sí, tiene talento; pero es malo, es ma'o...»

«El fill dels Déus»

El fill dels déus, dels déus marítims, és En Tayà. Com la senyoreta Kellerman, de la famosa pel·lícula, sembla nascut del mar, però no pas en una capella de fusta, sinó en un vaixell adquirit de segona mà.

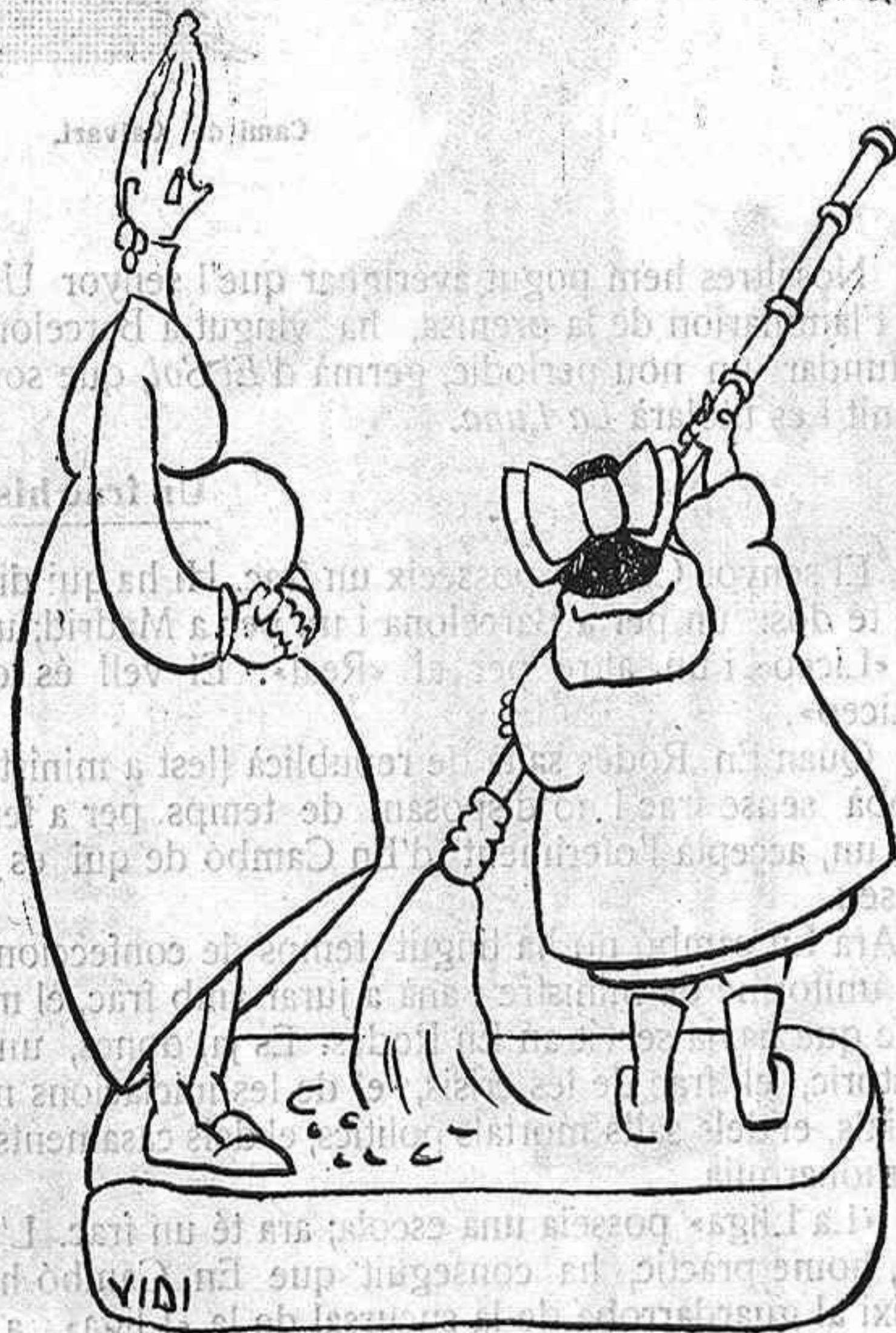
Protegit per Neptú i les sirenes, no havia tingut cap contratemps. Els seus vaixells anaven de mar en mar sense trobar cap torpill.

—De submarins—afirmen que deia—no n'hi han més que tres o quatre.

Finalment, els submarins toparen amb dos dels seus vaixells i els enfonzaren. Al rebre la mala nova, la setmana passada, escoltà fredament els detalls que li anaven donant els seus subordinats. Després, més fredament, digué:

—Dos vaixells enfonzats? Està bé; en comprarem quatre.

Ni Felip II.



INFANTS TERRIBLES

—Mira que n'ets de dolenta!... Ja n'estic tpa de tul...
—Prou que ho sé; ja fa dies que se li coneix.

A una noia
que's diu Primavera

Pots ben riure, Primavera,
pots ben riurer d'allò més
excitant ma sang ardenta,
que on estàs no arribaré.

Bé prou que ho saps, joh taimada!
que mon amor és sincer,
que no és pas literatura
ni cosa de passatemp;
que ja, des de ma infantesa
que'm penso sè'l teu promès,
presoner de les belleses
de que'l cel te feu mercè;
prò, que en la vida, les coses
m'han anat sempre al revés,
i nostre amor impossible
impossible queda essent.

Aixís, cada any, quan arribes
sempre jove amb nous joiells,
banyant de llum i hermosura
camps i muntanyes i cel's,
més lleg i més vell me sento
i vaig l'engany comprenent;
però, jaill, no'm decideixo
a dar-te l'últim adeu.

PERE MARTÍ MALAPLATA

Un homenatge an En Borrás

Tal com s'havia anunciat, el dimarts al vespre es celebrà, en el Restaurant del Parc, el banquet-homenatge al eminent actor català Enric Borrás.

L'acte fou ben digne del festejat artista. Hi hagué dues presidències, una formada per personalitats artístiques, literàries i del teatre; l'altra per les autoritats i els polítics.

A l'hora dels brindis, en els quals s'hi distingiren notablement els primers espases Lerroix i Rusiñol, d'un front al altre front se tiraven pinyols en forma de discursos, encaminats tots ells a enaltir i glorificar a nostre genial actor i, de passada, recordar al Ajuntament que té el deure moral de tirar endavant els projectes de municipalització del Teatre Català i d'aixecar un temple a la Dramàtica Catalana en una de les grans vies de la Reforma. *Amen.*

En Borrás, qui, segons sembla, ens deixa per una temporada curta o llarga, donà tot commogut les més efusives mercès a tots els presents.

Bona sort, i a reveure!



PARISIANES

Atolondrament

L'havia coneguda al restaurant. Sense ésser una dona honorada, tampoc era de les de la mànega ampla. Perteneixia a aquesta categoria de dones estigmatitzades amb el nom de *femmes entretenues*.

El seu *monsieur* anava rarament a casa d'ella. Inspector d'una companyia d'assegurances contra els xampinyons verinosos, viatjava sovint per la Provença i deixava a la meva Gaby tranquil·la. L'únic defecte que tenien eren les seves arribades d'improvist.

Un dia al sortir del teatre, després de deixar se tocar per les meves súpriques, em diu que pujarà a la seva habitació i en cas de que no hi hagués llur protector em faria una senyal per a que hi pujés. Per senyal posaria un llum darrera dels vidres.

Plovia a bots i a barrals. Pantejant de desig esperava el lluminós avis, dret, a l'acera del davant. Passaren deu minuts, després seixanta fins que vaig determinar anar-me'n a la nona amb el desesper al cor i moll fins al moll dels ossos.

L'endemà al trobar-la al restaurant em feu un paperet molt polar.

—No'm creia que fossis tant galdós,—em digué amb un tò més sec que una xurriacada.

Al veure que jo posava cara d'extranyesa continuà:

—Vaig esperar-te tota la nit...

—Però si el llum...

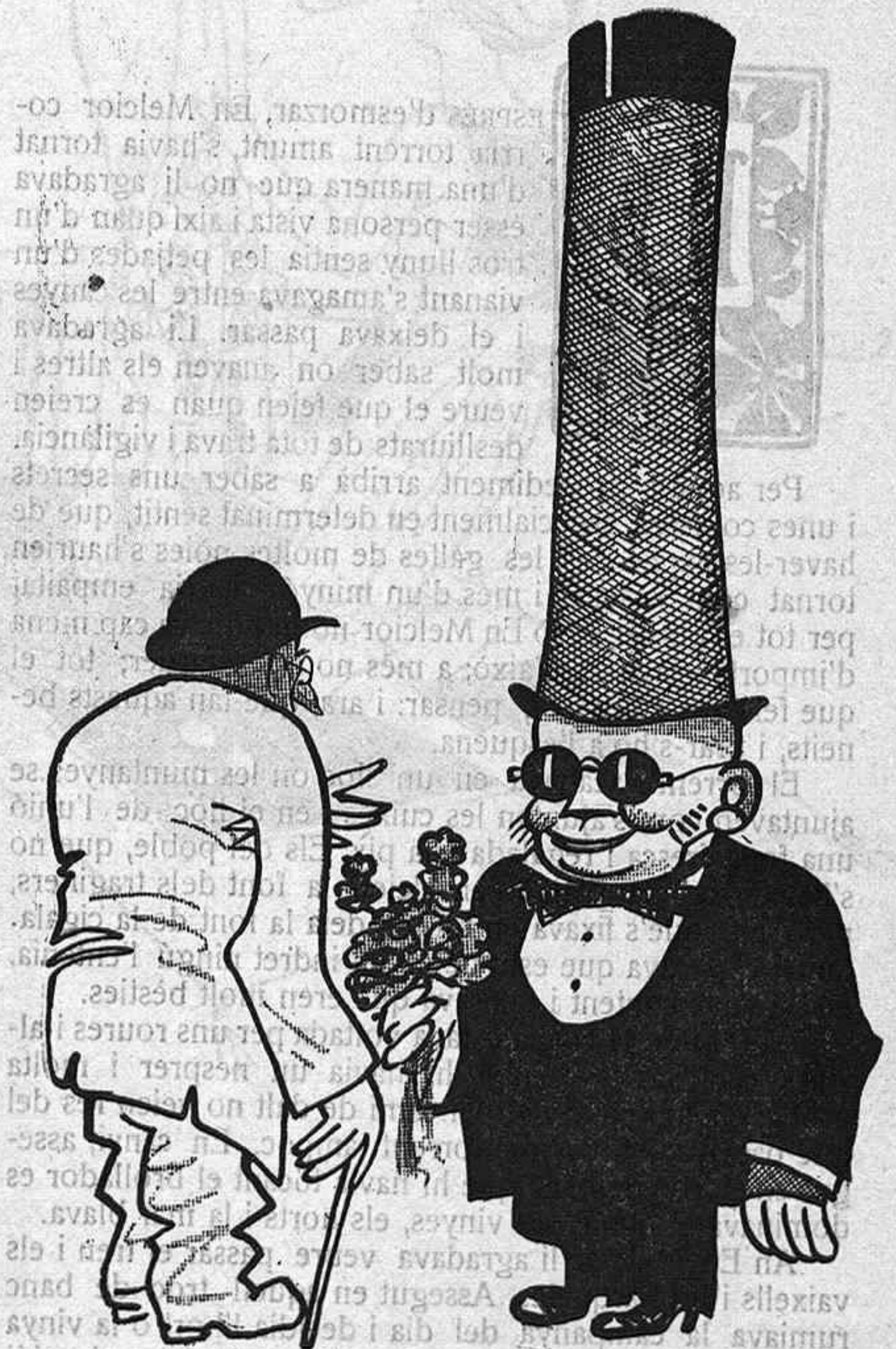
—El llum? El vaig posar a la finestra desseguit que vaig arribar.

—Jo et juro que vaig estar-me a lo menys una hora esperant-me sens veure res.

—Deus portar meiaça als ulls!



—Vaja, no digui, que ja era hora que tinguéssim un ministeri del 42.



—Vostè, seay or Esteve, és aquell que va inventar la sopa d'all?

—No, senyor; la sopa de farigola.

—Jo et juro...

—Deixe'm, deixe'm tranquil·la!

Al cap de poc deixa caure la cullera i girant-se vers mi llença una forta rialla. Quan el seu espasme alegroï disminueix d'intensitat em mira amb els ulls banyats de llàgrimes, dient-me:

—Pobre! I que'n vaig ésser de tonta al no pensar-hi!... I el riure recomença.

—A què?—vaig dir.—A encendre el llum, pot-ser? I fent un esforç per a poguer parlar respongué:

—No, no. No vaig pensar en què la finestra del meu quarto dona al cel-obert.

FERRÀN D'EGARA



Història d'En Melcior Garra



DESPRÉS d'esmorzar, En Melcior corria torrent amunt, s'havia tornat d'una manera que no li agradava ésser persona vista i així quan d'un tros lluny sentia les petjades d'un vianant s'amagava entre les canyes i el deixava passar. Li agradava molt saber on anaven els altres i veure el que feien quan es creien deslliurats de tota trava i vigilància.

Per aquest procediment arribà a saber uns secrets i unes cosasses, especialment en determinat sentit, que de haver-les explicades les galtes de moltes nòies s'haurien tornat com roselles i més d'un minyó l'hauria empaitat per tot el poble. Però En Melcior no hi donava cap mena d'importància a res d'això; a més no era xafarder; tot el que feia era riure sol, pensar: i ara, que fan aquests beneits, i tirar-s'ho a l'esquena.

El torrent s'acabava en un lloc on les muntanyes se ajuntaven com s'ajunten les cuixes i en el lloc de l'unió una font fresca i regalada feia pix. Els del poble, que no s'havien adonat d'això, en deien la font dels traginers, però ell, que's fixava en tot, en deia la font de la cigala. Quan explicava que estigué en tal indret ningú l'entenia, ell n'estava content i pensava que eren molt bèsties.

La font de la cigala estava voltada per uns roures i alzines centenàries; també hi havia un nesprer i molta brolla; els qui passaven pel camí de dalt no veien res del que passava allí, des del torrent tampoc. En canvi, assegut en el troç de banc que hi havia tocant el brollador es dominava el poble, les vinyes, els horts i la mar blava.

An En Melcior li agradava veure passar el tren i els vaixells i les barquetes. Assegut en aquell troç de banc rumiava la campanya del dia i decidia l'hort o la vinya on aniria a caure passat migdia. Feta ja la determinació, s'agenollava a terra, s'arremangava els braços i mirava si podia fer sortir la salamandra que vivia en la pica de la font i que ell amb sos ulls havia vist una vegada, groga i negra. No ho conseguia mai, cert que l'única volta que

la vegé fou amatent a tirar-li un roc que no tocà. Vist que no podia fer res amb la salamandra agafava caps grossos, devegades en trobava algun que ja tenia potes. Aquesta diversió li servia per a rentar-se cara i mans.

I d'allí a caçar pressecs, o peres, o pomes, o raïms, o el que fós. Devegades la fruita escassejava, o hi havia vigilància en l'indret escullit, i el que tenien que ésser saborosos sucs, es convertien en pinyons, devegades en garrofes. Les tals garrofes foren la causa d'un canvi radical en la vida d'En Melcior.

Com ja s'ha dit aquest era un bon fill i del producte de les seves caceres sempre en guardava part per a què sa mare mengés postres a l'hora de sopar. Ella ja s'hi havia enllaminat i de faltar-li, trobava a mancar les vermelles cireretes, les dolces prunes o els vellutats aubercocs. Un dia En Melcior, no tenint res més a mà, menjà garrofes i garrrofes portà a sa mare.

Aquesta s'ho prengué com insult i començà a cridar:

—Que t'has pensat que sóc una mula? Té!

—Però, mare!

—Que et creus que sóc una burra? Té!

—Però, mare... ai! mare!

—Pocavergonya! Pot-ser sí que sóc una euga... te!

—Ai! mare! ai!

I la pallissa fou tan perllongada i els planys tan esgarriñosos que acudiren els veïns a saber el què passava. La mare indignada digué:

—Mireu-se'l, em porta garrofes com si fós un cavall.

En Melcior cometé aleshores una de les seves poques imprudències de sa vida i contestà:

—Bé vos porto fruita els altres dies; per un dia que ha fallat...

I els veïns compregueren qui era el devastador de hortes i vinyes i si es descuida l'escorxen.

Sort que passà el senyor rector, el qual escoltant els planys de la mare que's feia l'ignocenta per més que quelcom en devia saber d'aquell negoci, tingué la pensada d'emportar-se'n an En Melcior com a escolà i campaner. El noi menjaria a la rectoria i la bona dona no tindria de passar engúnies i el poble respirar tranquil. I així es féu.



Un gat dels frares

DIALOG PRES DEL NATURAL EN UN CAFÈ DE NOVA YORK

Un parell i mig d'artistes pel·liculers estaven saborejant una taça de cafè, natural de Moka—pais càlid com l'ull d'una odalisca i polserós com les carreteres d'Espanya—. Un d'ells—ros com una unça d'or i torrat com un borrarxo—preguntà als seus companys de fatiga.... i de repòs:

—Qui de vosaltres dos coneix a l'actriu, a l'hermosa actriu Mannka Kalheronni?

—Jo no—digué l'un

—Jo tampoc—respongué l'altre *yanqui*.

—*Malo! malo!! malo!!!*—feu el ros.

—¿.....?



CONVERSES ASTRONÓMIQUES

- No digui, senyoreta, que està més maca que un sol.
- Es favor... Es favor que'm fa la lluna

—Doncs, senyors, ahir vaig tenir la lleugeresa de deixar-li vinticinco dòlars. Dic lleugeresa perquè jo tampoc la conec gaire, i... francament, tinc por que no m'els torni....

—Fes-li fer un pagaré—interrompé el més pessimista dels dos companys peliculars.

—Un pagaré?

—Sí, home!

—No sap *film*ar.



M. G. MIR

TORNEM-HI?



El març

I

Tancat a la bogeria,
d'entre els bojós s'escapà;
s'aixamplà d'ales un dia
i entre uns núvols s'abrigà.

Quan el Sol l'avergonyia
i el jorn era blau i ufà,
en l'espai se disolia
i ningú el veia volà.

A les tardes intrigava
entre uns núvols descontentes;
perfidios els engrescava
i posava en guerra als vents.

Rompia el trò, el llamp calava,
i feia ploure uns moments.

II

Després pel cel s'esbandien
troços de núvol romputs;
retalls molls que s'escorrien
escapant del Sol, retuts.

Sota seu s'arrodonien
els set colors tan volguts,
i els peus del Arc s'enfondien
en el mar plè de llaúts.

Davant l'alta meravella,
s'extremia una poncella
del violer fart de florir,
i la terra s'extremia
prenys d'amors i fantasia,
en perennal concebir.

A. COSTA I SENDRA

La fa alguns dies que el Glosador no deia «aquesta boca és meua». ¿Com ho podia dir si semblava que aviat no'ns la deixarien obrir ni per a menjar? I per a menjar què, al cap d'avall?... Si les racions cada jorn se fan més curtes! Però el Glosador s'ha enterat de que demà, o potser avui, o qui sap si dintre d'una hora la crítica situació de la premsa satírica s'haurà normalitzat; les mordaces que duiem els periodistes s'hauran retirat ¿quosque tandem? al quarto fosc dels moderns Scarpia i els aires d'una sanitosa llibertat a mitges, tornaran a bufar per tots indrets.

I el Glosador, al enterar-se de tant faust acontexement—un Faust que hauria d'èsser la Norma de tots els governants—no pot deixar de anotar-ho i regositjar-se'n, celebrant aqueix Ressurexit del llapiç i de la ploma a tall de símbol d'actualitat, com si fos un veritable Dissabte de Glòria amb coets al vent i volejar de campanes.

Hossana!... Hossana!...



UN BON MARIT

—Ja t'ho tinc dit: no m'agrada que vagis tant curta.
—Per què?
—Perquè tens les cames massa primes.

Al·leuia!... Al·leuia!...
 Tenim un màxim conservador al Poder
 que ens llença l'òs de l'amnistia?
 Visca el Tot-Poderós!
 Tenim un govern que, per primera pro-
 vidència, vol aixecar-nos la censura?
 Visca la Providència!
 Tenim un ministeri d'altura que's re-
 corda dels que som a baix?
 Glòria, glòria als senyors de les Al-
 tures!

XARAU



Teló enlaire

LICEO

Durant la temporada—millor dit tem-
 poradeta—de primavera, que començarà
 de demà en vuit, es posaran en escena qua-
 tre òperes d'aquelles que'n diem de renom
 universal. La primera, o sigui la que ser-
 virà de debut a la companyia, serà *Lohen-
 grin*, cantada per les senyoretetes Llopart i
 Casazza i pels senyors Saludas, Rossi Mo-
 relli i Massini-Pieralli.

Després, si no menten barbes, vindrà el torn a *Il vas-
 cello fantasma*, i oh, dolç chor de les filadores! I seguida-
 ment sentirem *La Traviata* i *Tosca*, on l'Anselmi pensa
 fer-hi filigranes.

Mestres directors: En Guarnieri i En Falconi.

Augurem una brillant campanya a la curta sèrie de
 funcions que, si bé no compta amb cap obra nova, té en
 canvi la qualitat d'un magnífic quadre d'artistes.

NOVEDADES

Com ja em sembla que tinguérem ocasió d'anunciar,
 demà debuta la companyia dramàtica d'En Francisco
 Morano.

L'obra inaugural és *Papà Lebonnard*, de la qual ja és
 sabut en fa una creació l'insigne artista.

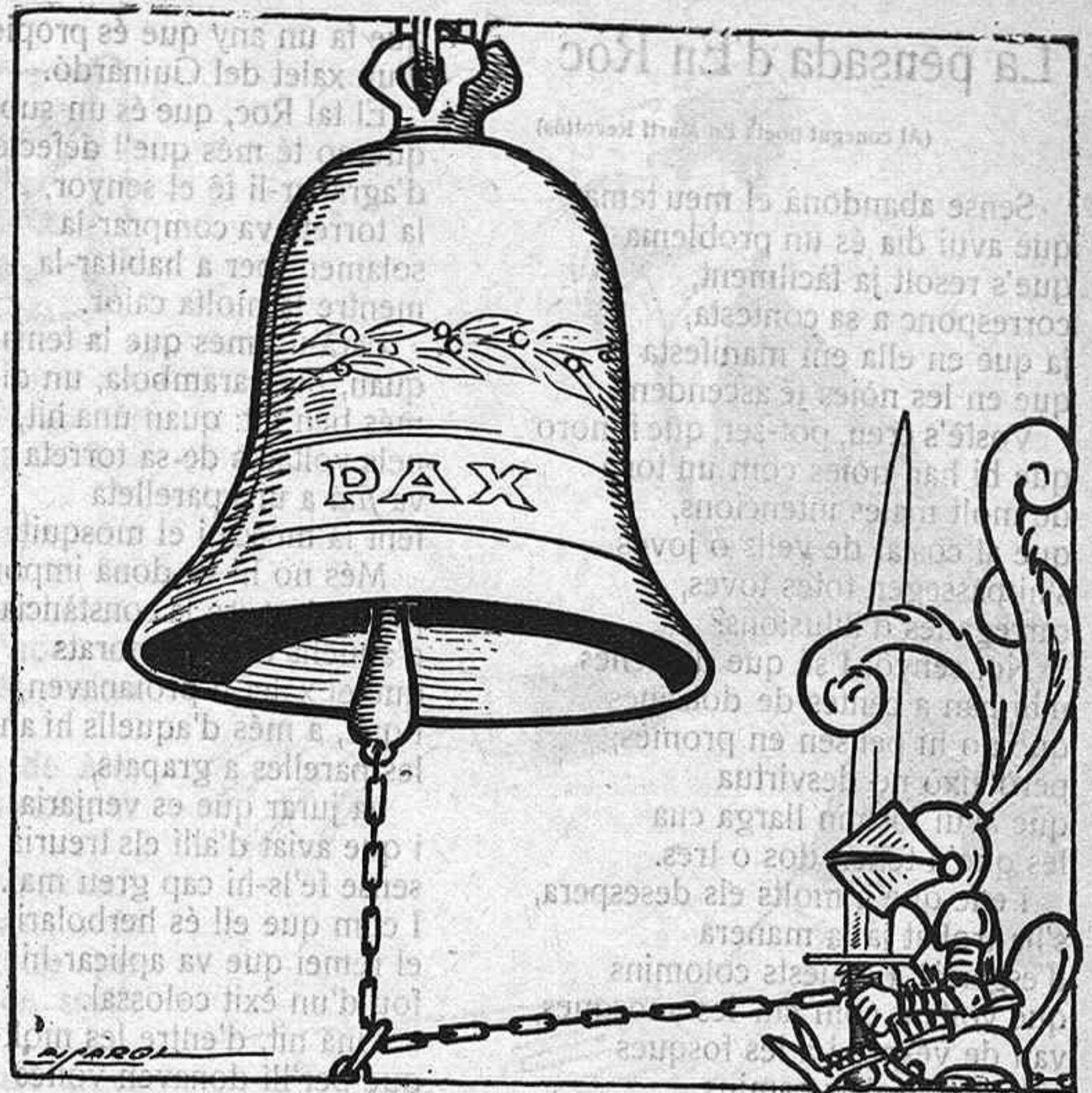
I per a dimarts que ve es prepara un acon-
 teixement: l'estrena de *El Santo*, obra que ha valgut un gran triomf
 a l'actor que aviat aplaudirem.

ALTRES TEATRES

Demà, dissabte de Glòria, s'estrenarà en el «Romea»,
 per la companyia de N'Enric Giménez, una comèdia en
 tres actes, d'En Josep Pous i Pagès, titulada *La mel i les
 vespes*.

—En el «Cómico», també demà, debuta una com-
 panyia de sarçuela castellana, dirigida per En Bergés, po-
 sant-se un espectacle líric en tres actes, que té visos de
 circumstàncies: *El secreto de la paz*, original dels senyors
 Franquet i Padilla.

En aquest teatre féu llur comiat, dilluns passat, la



EL DEU MART

—No us entusiasmeu, que encara no és hora.

companyia catalana d'En Borràs, al qual el públic li féu
 una ovació entusiasta. Tres dies abans tingué lloc un
 magne acon-
 teixement amb motiu de col·locar-se a la boca
 de l'escenari una placa commemorativa del pas de nostre
 gran artista per aquest teatre. Després d'una excel·lent
 representació de *El místic*, l'esmentada placa, que és obra
 d'En Nolla, fou oferta an En Borràs per En Santiago
 Rusiñol, qui llegí un brillant elogi del seu interpretador.

—Part dels elements que actuaven amb En Borràs
 s'han acoblat al «Teatre de la Comèdia», de Gràcia, di-
 rigits per l'August Barbosa. Entre ells hi consten les se-
 nyores Faura i Lliteras, i els senyors Bañeras i Daroqui.
 Representaran en català i en castellà. La companyia re-
 sulta un conjunt molt discret, lo qual vol dir que, per
 poca sort que tinguin, estan cridats a fer art profitós i una
 magnífica campanya.

—Demà s'estrena també, al «Goya», el drama *El
 cuento del lar*, del capellà Rey i Soto; acon-
 teixement i truco.

—I finalment, a l'«Español», un formidable vodevil:
El rei vol un hereuet, amb decorat exprofés, ric mobiliari,
 suggestius deshabillés i tots els excèteres que són de llei
 en aquests casos.

Bona sort a tot-hom!



La pensada d'En Roc

(Al conegut poeta En Martí Revoltós)

Sense abandonâ el meu tema,
que avui dia és un problema
que's resolt ja fàcilment,
corresponc a sa contesta,
ja que en ella em manifesta
que en les nòies té ascendent.

Vostè's creu, pot-ser, que ignoro
que hi han nòies com un toro
de molt males intencions,
que al costat de vells o joves
s'hi passegen totes toves,
carregades d'il·lusions?

No, senyò! I sé que de nenes
n'hi han a centes de dotzenes
que no hi pensen en promès;
però això no desvirtua
que avui formin llarga cua
les que'n tenen dos o tres.

I enc que a molts els desespera,
s'ha trobat ja la manera
d'esgarriâ a aquests colomins
que voltant com fan les mosques,
van de vespre i a les fosques
pels més isolats camins.

L'inventor del gran sistema
de resoldre aquest problema
l'hi haig de dir que no sóc jo,
sinó En Roc, un herbolari

que fa un any que és propietari
d'un xalet del Guinardó.

El tal Roc, que és un subjecte
que no té més que! defecte
d'agradar-li fê el senyor,
la torreta va comprar-la
solament per a habitar-la
mentre fa molta calor.

Farà un mes que la tenia,
quan, per carambola, un dia,
més ben dit: quan una nit,
pels voltants de sa torreta
va filâ a una parelleta
fent la mosca i el mosquit.

Més no hi va donâ importància;
però, al veure la constància
d'aquells dos enamorats
que el xalet li profanaven,
i que, a més d'aquells hi anaven
les parelles a grapats,

va jurar que es venjaria,
i que aviat d'allí els treuria
sense fê'ls-hi cap greu mal.
I com que ell és herbolari,
el remei que va aplicar-hi
fou d'un èxit colossal.

Una nit, d'entre les moltes,
que per'lli donaven voltes
les parelles fent... bracet,
del darrera una palmera
sortí En Roc, i amb la manguera
que tenia en el xalet,

mentre aquelles, entregades
les va veure, entusiasmades
de l'amor fent-ne mal ús,
amparat per la foscúria
la manguera engegà amb fúria,
i jai pobretes, quin bany rus!

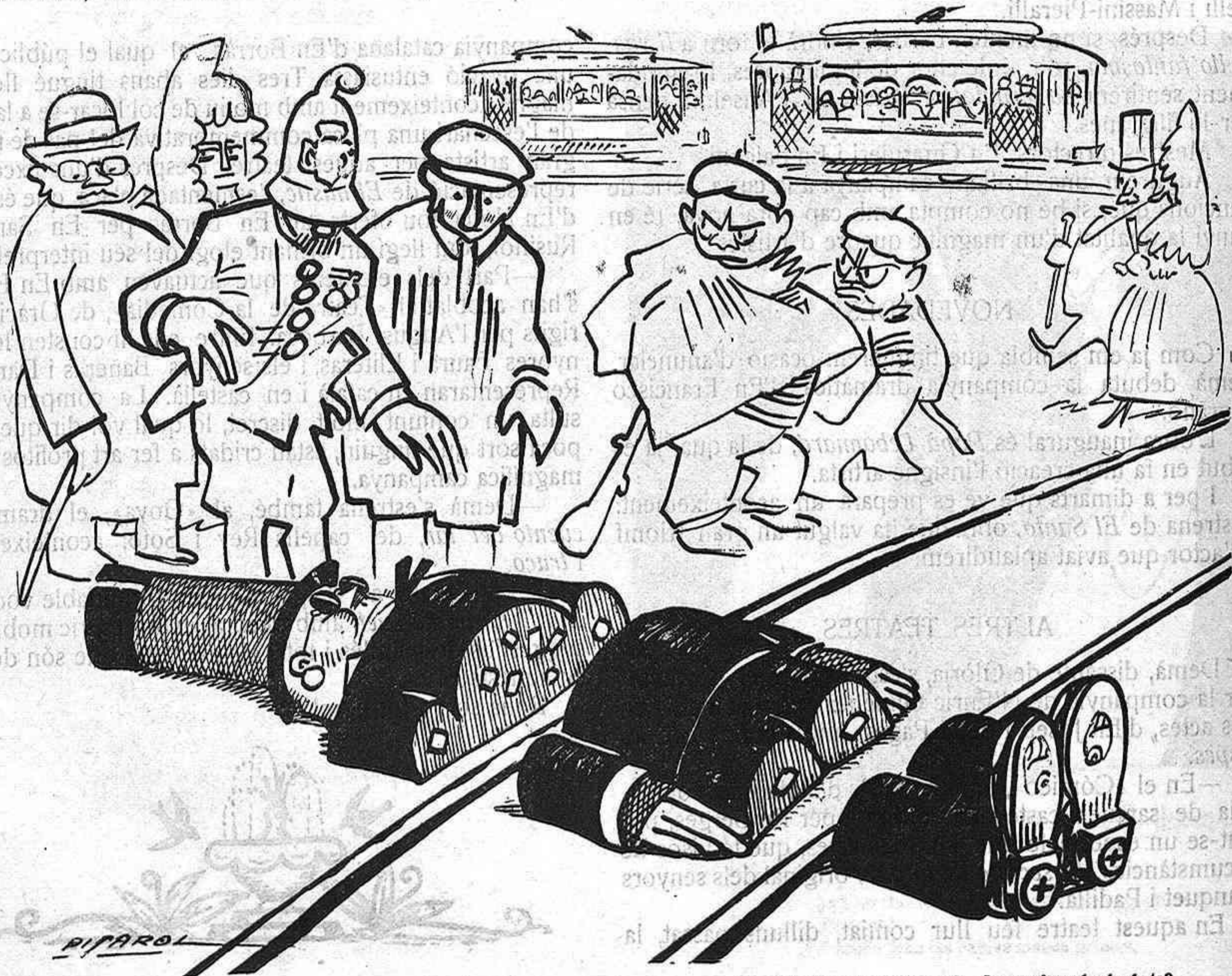
Si'n van ploure de protestes
i de frasses deshonestes
sobre En Roc aquella nit!
Però, des d'aquella data
no s'hi acosta ni una rata
pel xalet, a fê... el mosquit!

I ademés, per les mullenes
que sofriren moltes nenes,
qualques pares han comprès
que les *vetlles* de ses filles
no són més que *manganilles*
per' poguê anâ amb el promès.

Què me'n diu del bon sistema
de resoldre aquest problema
que ha trobat el senyor Roc?
No li sembla que és simpàtic,
i és el medi més... aquàtic,
d'apagar tot aquell foc?

Doncs, l'exemple que cundeixi,
i an aquell que s'ho mereixi
per cercar la fosquetat,
pel davant o pel darrera
ique li engeguin la manguera,
que és fê un bé a l'humanitat!

VICENS ANDRÉS LLOBET



DIES SANTES

—Les veieu les conseqüències del «transito rodado»?... Les veieu clericalots?...



Hem començat la primaveraportiva amb curses de motos a la Conreria de Montalegre i partits de fut-bol inter-nacional al camp del *Barcelona*.

Lo primer, amb tot i ésser una cosa en família, revestí els caracters de solemnitat, perquè els badalonins hi feren acte de presència en grans masses. Les motos i autocicles feren lo que pogueren i tots contents. A l'hora de dinar, gran tèc a dalt el Restorant, que és lo més positiu en moltes curses.

Lo segon, els dos partits de fut-bol *Stadium* de Madrid i *Barcelona*, foren allò que se'n diu, un *succès de estime*.

Els madrilenys ens resultaren fluixets com a principiants, són xicots que no havien sortit mai de casa, i és clar, estaven coïbits. Oh! i lo que és amb els goals que els hi ficaren els barcelonins, no tindran ganes de sortir mai més.

Mirin que marcar-los-hi 15 goals com quinze cases (somats els resultats dels dos *matches*) és una cosa que no's veu gaire.

Però ja ho hem dit. Els xicots no tenien pretensions i fins jo, els hi haguera deixat fer algun goal més, s'ha d'ésser considerat o sinó el dia que a l'*Uni* se'li ocorreixi anar a Madrid, ens el fusellaràn a goals.

I, no hi ha dret.

FLY

ESQUELLOTS

Un bateig a cops de puny.

I qui diu a cops de puny, diu a trets de revòlver. Això ha passat en una església de Gràcia. En el punt culminant de la cerimònia, i a l'hora que el temple era més concorregut, el pare de la criatura, desesperat, no se sab perquè, matà al padri.

Vaia uns exemples de donar als infants!

Aviat això d'anar als bateigs serà pitjor que anar al cine.

Com de costum, la majoria del Municipi acordà permetre el trànzit rodat el dies de dijous i de divendres sants.

Però, també com de costum, la majoria de veïns que son clericals, o al menys ho fan veure, s'abstingueren de anar en cotxes i d'agafar tramvies.

—A què xiular, si l'ase no vol beure?—preguntarà la gent de la crosta.

I nosaltres els respondrem.

—Sí, senyors, una bona xiulada, i sobre tot en aquests casos, no vé mai malament.

El regidor senyor Companys ha prohibit que les flo-



EN QUICO, MINISTRE

—Vostès vagi-se'n Foment!..

ristes de la Rambla continuïn tenint tauletes adicionales, perquè diu que obstrueixen el trànzit.

Companys d'aquests no ens convenen, hauràn dit les floristes.

Precisament ara, que vé el temps de la gran florida, que és quan més es necessiten.

Sort que En Pepito Carner, assiduú concurrent a dites tauletes, té més influència que el jove regidor.

Amb motiu de la manca de bestiar i també per culpa de la setmana santa, els barcelonins haurem passat prop de vuit dies sense carn de be.

Ho advertim als pagesos que van avui a vendre bens al «Saló de Sant Joan».

Pensin que si baden, algún veí indignat se'ls pot endur un xai d'una queixalada.

Ja estan resolts els greus conflictes de Correus, Telègrafs i Telèfons.

Ja era hora.

Quants *Pepets* i quantes *Pepetes* vivien desconsolats perquè encara no havien rebut les targetes de felicitació.

A atinar-hi, les Junes de Defensa i el Govern podien haver retrassat la sol·lució un xic més, i tota aqueixa correspondència de Sant Josep hauria pogut servir per a l'any que vé.

Menos mal que està resolt el conflicte.

Quosque tandem?

Un setmanari que's publica a la nostra dolça Barcelona, però—mal ens està el dir-ho—es publica en castellà, inserta en son darrer número una fotografia del Pont de Girona, i a sota hi posa la següent llegenda:

«*Vistas de Cataluña.—Reus*».

Ja es compren, per això.

Els espavilats redactors, èmuls d'en Dalmases Gil, s'hauràn dit amb raó:

Gerona *tiene nombre de mujer* i s'ho deixa fer tot. I els de Reus... A Reus rai, que no els vé d'un tantol!

Els senyors de la «Lliga contra l'immoralitat pública» ofereixen premis en metàl·lic als policies que més se distingeixin en acabar amb l'abús de la blasfèmia i de la pornografia.

Si els premis són petits, menos mal, tot anirà bé.

Si són importants, la mida resulta perillosa.

Hi pot haver qui fomenti la pornografia per a, després, fer veure que la descobreix.

Se dan casos, que deia aquell.

Segons opinió dels forners, amb el blat que hi ha destinat a Barcelona, únicament se podrà fabricar pa fins el dia 20 del pròxim abril.

I del dia 20 enllà ¿què hi acompanyarem amb les mongetes i l'arengada?...

Encasades del Forni de Sant Jaume?

En un carro-mato tirat per dotze cavalls tou transportada, dimarts passat, des de un solar del carrer d'Aribau a Montjuic, una hermosa palmera de gran tamany que ha de figurar en els terrenys de la futura exposició.

Arri poc o molt!...

Si no podem anar a veure les instal·lacions d'En Pich i de l'Edisson, anirem a veure la palmera.

I, si fa dàtils, mirarem de menjar-ne algun.

Ara rai; que tenim forces regidors amics nostres.

Llegeixo:

«El señor Gobernador ha derogado la resolución del Ayuntamiento que restablecía la circulación rodada durante los días de jueves y viernes santos.»

Bravísim, home!...

¿Es vostè aquell mateix que, en una visita oficial efectuada al Consistori municipal, va dir que's posava al seu costat i que prometia treballar amb ell per a la prosperitat i engrandiment de Barcelona?

¿I fent parar els cotxes s'engrandeix i prospera una ciutat com la nostra?

Veiam, veiam si li haurem de comprar una altra polvera per subscripció!...

La comissió municipal encarregada de dictaminar sobre els concerts de consums, proposa a l'Ajuntament el concert de l'arroç, els cigrons i les mongetes.

Ja era hora, i que Santa Tecla els dongui una bona inspiració als executants d'aqueixos concerts.

Perquè, la veritat sia dita, fins ara, pels barcelonins això de les substències... resultava com una mena de música celestial.

Havent recomençat amb gran violència la formidable ofensiva alemanya en el front anglès, tenim els nervis un xic exaltats i els xistus no'ns volen sortir amb la gràcia i l'espontaneïtat que voldriem.

«Feu-vos repicar»! ens dirà algun galapat germanòfil dels que patim a casa nostra.

Però no serà aixís. Esperem i confiem ara més que mai.

I quan vingui l'inevitable parte oficial francès anunciant la contra-ofensiva:

«el bon xisto ens brollarà

amb inspiració feliça

com aquella font que hi ha

allà a la Porta-ferrisa.»

Se'ns prega l'inserció de la següent crida als dibuixants caricaturistes:

Dintre la segona quinzena de maig del corrent any, s'inaugurarà el II Saló d'humoristes, que com l'anterior, que tingué lloc l'any 1916, es celebrarà en els salons de la Sala Mozart de Barcelona.

Poden concòrrer al dit Saló, tots els caricaturistes i humoristes espanyols i estrangers, ajustant-se al reglament que regí per al Primer Saló, del qual reglament se'n entregarà un exemplar a qui ho demani. Es prega als artistes concurrents al II Saló d'humoristes, que llurs obres s'ajustin al caràcter del mateix, lo que tindrà molt en compte el jurat d'admissió.

Les obres deuen dirigir-se al Director don J. Grau Miró. Sala Mozart. Canuda, número 31 — Barcelona, i entregar-se del 10 al 15 de maig proper, de 10 a 12 del matí i de 7 i mitja a 8 del vespre. Les obres aniran acompanyades del corresponent butlletí firmat per l'expositor, contenint noms i cognoms, nacionalitat, lloc de residència, adreça, mides, títols i preus. Les despeses de transport, enviament i devolució van a càrreg dels expositors.

Tota la correspondència deu dirigir-se a don Josep M^a. de Molina, Secretari del II Saló d'humoristes. Sala Mozart. Canuda, número 31 — Barcelona.

Notes de casa:

Dels germans Baixeres i Trius, rebérem, igualment, una invitació per a assistir a l'estrena d'una revista còmica original dels mateixos, efectuada dissabte al Teatre de l'Esquerra del *Ensanche*.

Impossibilitats d'anar-hi, ens excusem fent constar el nostre agraiement per la fina atenció.

Totes les suposicions fan creure que a l'hora de publicar-se aquest número ja s'haurà aixecat la suspensió de garanties que pesava damunt de Barcelona.

Això escrivem a les nou del vespre del dimarts, creguts de que l'aixecada de la suspensió de garanties era un fet.

Però vingueren els telegrams de la nit i... el nostre goig va caure dins del pou. El consell de ministres celebrat dimarts no va ocupar-se de tals *minucies*.

L'aixecada de suspensió, doncs, va resultar una aixecada de camisa.

Antoni López, editor — Rambla del Mig, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, OIm, 8
BARCELONA

Antoni López, llibreter, Rambla del Mig, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: apar. n.º 2

TELÉFONO 4115

Edicions populars d'En SANTIAGO RUSIÑOL

“Souper-Tango”

Obra satírica

Ptes. 1'25

En Josepet
de Sant Celoni

Novel·la picaresca

Edició popular 1'25 ptes.
» de paper de fil . 5'— »

La casa de L'art

Peça en un acte

Ptes. 1'25

ADRIA GUAL

Hores d'amor i de tristesa

Un tom

2 pessetes

Singlots poètics de Frederic Soler (Serafi Pitarra)

24 obres enquadrades en un tom: 12 pessetes

Obra nova

Obra nova

Lletres Catalanes

VERS I PROSA

SEL·LECCIÓ DE TREBALLS D'AUTORS ANTICS I MODERNS

per A. ROVIRA i VIRGILI

INDEX

AUTORS DE LA RENAIXENÇA.—Bonaventura Carles Aribau; Joaquim Rubió i Ors; Marià Aguiló; Manuel Milà i Fontanals; Josep Lluís Pons i Gallarza; Adolf Blanch; Francesc P. Briz; Vicens W. Querol; Teodor Llorente; Valentí Almirall; Angel Guimerà; Josep Torres i Bages; J. Pin i Soler; Apel·les Mestres; Jacint Verdaguer.

AUTORS MODERNS.—Joan Maragall; Emili Guanyabéns; Santiago Rusiñol; Ignasi Iglesias; M. Costa i Llobera; Joan Alcover; Miquel S. Oliver; Enric Prat de la Riba; Jaume Massó i Torrents; R. Casellas; Joaquim Ruyra; Victor Català (*Caterina Albert*); Josep Pijoan; Antoni Rubió i Lluch; Pompeu Fabra; Lluís Via; Magí Morera i Galicia; Maria Antonia Salvà; Gabriel Alomar; Jaume Bofill i Mates; Llorenç Riber; Josep Carner; Ramón Reventós; Joan Puig i Ferrer; M. Durà i Tortajada; Daniel Martínez Ferrando; Josep M.^a López Picó; Josep S. Pons; Pau Berga; Miquel Ferrà; Alexandre Plana; Carles Soldevila; Josep M.^a Segarra; Joaquim Folguera; Clementina Arderiu.

AUTORS ANTICS.—Fauls d'Isop; Jaume Roig; Ausias March; Johanot Martorell; Bernat Metge; Francesc Eiximenis; Ramón Muntaner; Ramón Llull; Jaume I.

Un tom 8.^u enquadrat amb tela. 3 pessetes

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravís, si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebaxes.



EL NOU MINISTERI

— Realment, és de tanta altura, que'm temo que de tan amunt no sentiran els meus plans.